

Bladaal pioen

Tekst en foto: Henk van den Berg
teelt- en bedrijfsadvies
(0252) 340301 / 06-51312207

Bladaaltjes in pioen blijft een belangrijk probleem. Toch is er de afgelopen jaren veel inzicht verkregen in de aanpak van deze kwaal. Eigenlijk kun je niet eens spreken van een aanpak, want als je eenmaal bladaal in het perceel hebt, is het vrijwel onmogelijk om hier weer 100% van af te komen. Het is belangrijk om er voor te zorgen dat je het niet krijgt, want alleen op die manier is er bladaaltjes vrij te telen. Belangrijkste probleem is dat de gemiddelde teler de bladaal onderschat en pas gaat reageren als deze er al zijn. Het meest zorgelijk is dat juist op dit moment telers besluiten om de partijen maar geen warmwaterbehandeling te geven, omdat zich hier de laatste jaren schadegevallen hebben voorgedaan.

BESMETTING

De besmetting van een perceel kan globaal op twee manieren plaatsvinden. De eerste manier is het planten van besmet plantmateriaal. De tweede manier is het invliegen van de bladaal via onkruidzaden. Als er planten worden aangekocht moet er altijd een warmwaterbehandeling plaatsvinden. Zeker telers die de planten alleen voor de plant telen, denken geen last te hebben, maar eigenlijk is het alleen nog niet zichtbaar. De tendens om deze warmwaterbehandeling maar niet te doen omdat de plantenteler zegt dat hij geen bladaal heeft is dus zeer gevaarlijk. Ook het geven van de warmwa-

terbehandeling op een lagere temperatuur is vrij onzinnig, zeker omdat nu wel duidelijk is dat bij een lage temperatuur de kans op schade even groot is. De schade ligt niet aan de kooktemperatuur, maar aan de behandeling na het koken. Dit houdt dus in dat de behandeling net zo risicovol is, maar alleen niet werkt. De besmetting via onkruidzaad gaat vrij rustig. Als in andere percelen, of in onkruid in het perceel bladaal zit en deze migreert (via de huidmondjes naar buiten komt), dan blijven ze hangen aan dit onkruidzaad en komen in het perceel. In het seizoen van besmetting is dit vrijwel niet te zien. Wel is duidelijk dat bij de meeste op deze manier besmette percelen de besmetting aan de windkant van een perceel begint.

LEVENSWIJZE

Om het gevaar van dit bladaaltje goed in te schatten is het belangrijk dat de levenswijze bekend is. Door onderzoek uit 2012 weten we dat dit iets anders is dan voorheen werd aangenomen. Na de eerste besmetting ontwikkelt het aaltje zich voornamelijk in het blad. Pas als de plant gaat afsterven worden ook de ondergrondse delen aantoonbaar besmet. Het is aannemelijk dat deze besmetting al plaatsvindt als de eerste besmetting in het blad niet op tijd wordt aangepakt. In de ondergrondse delen vestigt het aaltje zich in de groeipunten en beschadigt deze. Bij uitgroei in het voorjaar groeit het aaltje mee en beschadigt hier de bloemknoppen zodat deze een grote kans hebben om te verdrogen of te verrotten. Vaak is er dan ook vervorming van de bladeren te zien. In tegenstelling tot wat eerst werd aangenomen, zijn niet alle bladaaltjes uit de ondergrondse

delen verdwenen. Een deel van de aaltjes blijft achter in de kleine knopjes die al ontwikkeld zijn voor de groei in het volgende jaar. Bij uitgroei in 2013 zijn de groeipunten voor 2014 al aanwezig (pioen is dus eigenlijk een tweejarig gewas). Hierin schuilt het gevaar. De aaltjes zijn dus nooit volledig uit te roeien als ze zich eenmaal hebben gevestigd. De meeste besmetting vindt plaats tussen half juli en half augustus. Omdat een generatie bij bladaal in minder dan een maand plaatsvindt en er erg veel nakomelingen zijn, is de uitbreiding dus explosief

BESTRIJDING

Zorg voor schoon uitgangsmateriaal. Begin direct in een éénjarig perceel met de bestrijding in de periode juli/augustus, ook als er geen aantasting is te zien. Hierdoor wordt voorkomen dat het aaltje de kans krijgt naar de groeipunten te gaan. Is er besmetting, spuit dan direct bij opkomst om directe schade te beperken. Later in de tijd is het belangrijk om een bespuiting uit te voeren als de aaltjes naar buiten komen (juli/augustus). Spuit dan laat in de avond voor een dauwnacht. Loop nooit in een nat gewas, want hierdoor worden de aaltjes verspreid. Dit geldt trouwens ook voor gewaswerkzaamheden. Verwijder de kleine verdroogde knopjes. Hierin zit een hoge concentratie aaltjes die niet doodgaan door de bespuitingen. Alleen spuiten en de knopjes laten zitten is vechten tegen de bierkaai. Op deze manier is de kwaal te beheersen, helemaal uitroeien gaat niet. De enige remedie voor een schoon pioengewas is schoon beginnen en zorgen dat de bladaal er niet in komt.

Symptoom van een bladaaltjesbesmetting bij pioen